

Productschap Diervoeder

VERGADERING : OPENBAAR BESTUUR
DATUM : 6 JUNI 2007
AGENDAPUNT : 22
BIJLAGE : OB-07-43

Betreft **Werkplan Arbeid 2007**

Eind 2005 zijn door de productschappen de toekomstvisies vastgesteld. Hierin is ten aanzien van de factor arbeid vastgesteld dat de factor arbeid structureel verankerd dient te zijn in het takenpakket van de productschappen. Het PDV - bestuur onderschrijft de noodzaak van het stimuleren van de beleidsontwikkeling op het terrein van arbeid voor de betrokken sectoren en daarmee de verankering van de factor arbeid, evenals het vergroten van de betrokkenheid van de vakbonden binnen de productschappen.

Tijdens de vergadering van het algemeen bestuur op 28 november 2006 is ingestemd met het projectvoorstel verankering arbeid. Ook het bestuur van het Productschap Granen, Zaden en Peulvruchten en het Productschap Wijn hebben ingestemd met genoemd projectvoorstel. De evenredige verdeling van de kosten over PDV, GZP en Wijn komt op € 18.000 per jaar voor 4 jaar (2006 -2009).

De Werkgroep Arbeid, bestaande uit werknemers, bestuursleden en de (sociaal)secretarissen van de productschappen hebben het Werkplan Arbeid 2007 (bijlage¹) opgesteld. De beleidsadviseurs zullen samen met de sociaal secretarissen de uitvoering van dit werkplan ter hand nemen. De dragende organisaties zullen bij de verdere uitwerking van de projecten worden betrokken. Het werkplan omvat het voorstel voor de aanpak en werkwijze van het project verankering arbeid en een aantal concrete voorstellen voor in 2007 op te pakken activiteiten. Als aan deze voorstellen nog niet voorziene kosten verbonden zijn, worden deze in een afzonderlijk voorstel aan het bestuur voorgelegd.

ADVIES

De Commissie Sociaal-economische Aangelegenheden Diervoedersector (CSEAD) adviseert positief betreffende deelname aan de volgende deelprojecten: Sectoranalyse, Levensfasegericht Personeelsbeleid, Arbocatalogus en opschaling en uitbreiding van de Nieuwsbrief Arbeid. Deze deelprojecten passen binnen de al binnen het Programma II: Arbeid en arbeidsomstandigheden vastgestelde projectplannen.

In de onderstaande tabel is een nadere uitwerking van genoemde projecten. De uitvoering van deze projecten zal in overleg met het CSEAD gebeuren.

Het Dagelijks Bestuur adviseert positief betreffende de voorstellen van de CSEAD.

¹ Vanwege de omvang is de bijlage bij het werkplan niet bijgevoegd, maar opvraagbaar voor belangstellenden

Naam project	Doelstelling	korte omschrijving	Advies kosten	Extra kosten
Sectoranalyse	Inzicht verkrijgen in sociaal economische kerngetallen t.b.v. vraagbaakfunctie en beleidsontwikkeling.	Uitkristalliseren fase 1 (verzamelen en verwerken kengetallen): zomer 2007 en fase 2 (verdiepingslag): eind 2007	Eigen beheer	€ 3.000,- t.b.v Fase 2, de verdiepingslag
Levensfasebewust Personeelsbeleid	Komen tot een plan van aanpak voor effectief LPB binnen de Diervoedersector .	Ontwikkeling van een model met behulp waarvan oplossingen kunnen worden gezocht voor kritische punten / knelpunten.	Begroting externe kosten: € 44.000,- Subsidieaanvraag ingediend bij het Ministerie van SZW € 40.000,- Eigen inbreng € 5.760,-	€ 4.000,-
Arbocatalogus	Per 1 jan. 2007 ligt verantwoordelijkheid en mogelijkheid bij sociale partners om voor sectoren een zgn. Arbocatalogus op te stellen, waarin het niveau wordt beschreven van de arbeidsomstandigheden.	Beschikbare gegevens en instrumenten worden gerubriceerd en branchespecifiek gemaakt. In de CSEAD is door werkgevers en werknemers aangegeven dat het productschap hierin een rol heeft en dat waar mogelijk met andere productschappen dient te worden samengewerkt.	Onbekend	Onbekend
Nieuwsbrief Arbeid	Communicatie over de activiteiten, projecten en ontwikkelingen bij de productschappen in zijn algemeenheid en arbeid in het bijzonder naar (de achterban van) bestuurders en (kader)leden van de vakbonden.	Opschaling en uitbreiding naar meerdere Productschappen en sectoren. Opstellen aangepaste werkwijze voor de redactie en uitvoering.	Eigen beheer	

FINANCIËLE ASPECTEN

Op dit moment passen de activiteiten binnen de financiële kaders van programma III.

SOCIALE CONSEQUENTIES

-

VOORSTEL

Voorgesteld wordt in te stemmen met de deelname aan de door de CSEAD positief beoordeelde deelprojecten.

COMMUNICATIE

-

BIJLAGE(N) : 1

WERKPLAN ARBEID 2007

Werkplan arbeid 2007 is opgesteld door de Werkgroep Verankering Arbeid onder leiding van Jan Gijsen voor de besturen van de productschappen.

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	3
2.	Project verankering arbeid	3
3.	Activiteiten Werkgroep Verankering Arbeid 2006.....	4
4.	Werkplan Arbeid 2007.....	5
4.1	Werkplan, doel en werkwijze.....	5
4.2	Sectoranalyse.....	5
4.3	Levensfasegericht personeelbeleid	6
4.4	Ontwikkeling Arbocatalogus en Arbo oplossingenboek	6
4.4.1	Ontwikkeling Arbocatalogus.....	6
4.4.2	Arbo oplossingenboek.....	7
4.5	Nieuwsbrief arbeid.....	7
4.6	Cao naleving.....	8
4.7	Open grenzen.....	9
4.8	Tijdbesteding beleidsadviseurs	9
5.	Besprekingsadvies	10
	Bijlagen	11

1. Inleiding

Eind 2005 hebben de productschappen toekomstvisies 2010 uitgebracht. Deze toekomstvisies zijn opgesteld op verzoek van het Kabinet. Hierbij heeft het Kabinet de productschappen gevraagd twee elementen centraal te stellen:

- de analyse van ontwikkelingen in de betrokken sector(en) en de daaruit voortvloeiende taak voor de bedrijfslichamen;
- een draagvlakpeiling bij de dragende organisaties en ondernemers.

Medio 2006 is het standpunt van het Kabinet bekend geworden en in de tweede helft van 2006 heeft de parlementaire bespreking plaats gehad.

In de genoemde toekomstvisies is onder meer aangegeven dat productschappen als sectorplatform toegevoegde waarde heeft. De paritaire samenwerking tussen werkgevers- en werknemersorganisaties dient de hoeksteen te zijn voor het voortbestaan en het algemene functioneren van de productschappen. Deze hoofdlijn is eveneens gebleken uit het standpunt van het Kabinet en in de bespreking met de Kamer. Of, zoals de minister van SZW het aangaf in Algemeen Overleg van de Kamercommissie op 7 september 2006: "de pariteit werkgevers/werknemers zijn het wezen van de PBO".

Een verdere verankering van de factor arbeid in de werkzaamheden van de productschappen is tegen deze achtergrond wenselijk. FNV Bondgenoten en CNV BedrijvenBond hebben begin 2006 aangegeven dat zij perspectief zien voor de productschappen. Dit voorzover deze een duidelijke meerwaarde hebben voor de sociaal-economische verhoudingen binnen de onderscheiden sectoren. De vakbonden geven aan dat een goede samenwerking tussen schappen en bonden leidt tot synergie.

Daartoe hebben FNV Bondgenoten en CNV BedrijvenBond enkele voorstellen gedaan, zoals:

- een meer dienstverlenende taakvervulling van de sociaal secretarissen;
- een sterkere verankering van factor arbeid in een samenwerkingsverband van de productschappen;
- het verbeteren van de bestuurlijke inzet door meer coördinatie bij en tussen schappen. Dit met als doel het stimuleren van de beleidsontwikkeling op het terrein van arbeid in de agrifoodsectoren.

2. Project verankering arbeid

Op 18 augustus 2006 hebben FNV Bondgenoten en CNV BedrijvenBond een projectvoorstel gedaan aan het College van Voorzitters. Dit projectvoorstel is voorgelegd aan en goedgekeurd door de besturen van de diverse productschappen.

Doelstelling

Het project heeft als doel het stimuleren van de beleidsontwikkeling op het terrein van arbeid in de agrifoodsectoren en daarmee de verankering van de factor arbeid in de productschappen, evenals het vergroten van de betrokkenheid van de vakbonden bij de productschappen.

Subdoelen

In de brief van 18 augustus jl. geven de beide vakbonden een opsomming van activiteiten die gedurende de looptijd van dit project worden opgepakt. Dit betreft activiteiten gericht op de volgende aandachtsgebieden:

- Het middels vooral sectoranalyses vergroten en verbeteren van de kennis over de agrifoodsectoren en de werkgelegenheid daarin. Op basis van gesignaleerde trends en ontwikkelingen opstellen van een samenhangende (beleids)visie op de sectoren en de vertaling daarvan voor de belangenbehartiging van werknemers;

- Het vergroten en intensiveren van inhoudelijke betrokkenheid van vakbonden bij bestaande en nieuwe projecten binnen de productschappen in het kader van arbeid;
- Het vergroten van de bekendheid met en over de productschappen, wat betreft taken en doelen, binnen de eigen organisatie van FNV Bondgenoten en CNV BedrijvenBond;
- Het verbeteren van de coördinatie en het bundelen van kennis en expertise gericht op de voor de toekomst gewenste en noodzakelijk geachte inzet van FNV Bondgenoten en CNV BedrijvenBond naar de productschappen en vice versa;
- Het intensiveren van overleg tussen sociaal secretarissen van de productschappen en bestuurders /beleidsmedewerkers van vakbonden. Overleg dat nodig is in alle stadia van formulering, besluitvorming en uitvoering van (beleids)voorstellen (projecten). Dit gericht op het realiseren van een breed bestuurlijk draagvlak voor projecten maar eveneens om te bevorderen dat projecten aansluiten bij de werkvloer in de agrifoodsectoren.

Taak en werkwijze

Voor de nadere taakinfilling en werkwijze van deze beleidsadviseurs zullen de vakbonden in 2007 een notitie opstellen ten behoeve van de werkgroep.

In samenwerking met de sociaal secretarissen nemen de beleidsadviseurs van de vakbonden het initiatief om in de eerste helft van 2007 een (vakbondsbrede) beleidsvisie 2007-2010 voor de agrifoodsectoren op te stellen. Hiervoor wordt vakbondsbreed de kennis en expertise van en over de agrifoodsectoren ingebracht en aangevuld met elementen uit de uit te voeren sectoranalyses. Deze te ontwikkelen beleidsvisie geeft input en sturing aan de gewenste verdere verankering van arbeid binnen de schappen. Bestuurders en (de bij dit project betrokken) beleidsadviseurs van de vakbonden werken hierbij nauw samen met de sociaal secretarissen van de productschappen. De beleidsadviseurs zullen daarbij actieve ondersteuning aan de vakbondsbestuurders en kaderleden in de PBO besturen en commissies geven.

3. Activiteiten Werkgroep Verankering Arbeid 2006

Vanaf medio 2006 is de Werkgroep Verankering Arbeid onder leiding van Jan Gijsen actief. In bijlage 1 is de samenstelling van de werkgroep weergegeven. De werkgroep stuurt de uitvoering van het project verankering arbeid aan. Daarnaast heeft de werkgroep de taak het Werkplan Arbeid 2007 en voor de verdere jaren van het project op te stellen en dit door te geleiden aan de besturen/sociale commissies van de productschappen. Te zijner tijd wordt door de werkgroep een voorstel opgesteld over de structuur en verankering van de werkgroep. De werkgroep is ten slotte voor (de beleidsadviseurs van) vakbonden een platform voor afstemming en overleg voor nieuwe en lopende projecten.

In 2006 is de werkgroep 5 maal bijeen geweest. Enerzijds is veel tijd en aandacht besteed aan het besluitvormingstraject voor het project verankering arbeid. Anderzijds zijn diverse concept - projectvoorstellen opgesteld en besproken. De weerslag hiervan is in dit Werkplan Arbeid 2007 opgenomen. De werkgroep is medio 2006 gestart met het gezamenlijke project sectoranalyses en heeft zich in een eerste inventarisatie gebogen over onderwerpen als leeftijdsbewust personeelsbeleid, CAO naleving, open grenzen.

In 2006 heeft de werkgroep ook een overzicht opgesteld van alle lopende activiteiten op het terrein van arbeid bij de onderscheiden productschappen (zie bijlage 2).

4. Werkplan Arbeid 2007

4.1 *Werkplan, doel en werkwijze*

In het project verankering arbeid is aangegeven dat er gedurende de duur van het project ieder jaar een werkplan wordt opgesteld. Het doel van dit werkplan arbeid is het inventariseren en formuleren van projectvoorstellen op het terrein van arbeid voor de besturen van de onderscheiden productschappen. Hierbij gaat het om projecten op het terrein van arbeid waarbij naar de mening van de werkgroep door productschappen kan worden samengewerkt. Samenwerking die leidt tot meerwaarde en efficiency. De Werkgroep Arbeid stelt dit werkplan dus op als een voorstel aan de besturen. Dit voorstel wordt via de geëigende wegen in ieder schap besproken. Dus via sociale commissie en/of dagelijks en algemeen bestuur. Het is en blijft uiteindelijk de keuze van de individuele schappen om al dan niet te participeren in interproductschappelijke projecten op het terrein van arbeid. Het bestuur van ieder productschap blijft verantwoordelijk om op een adequate en substantiële wijze invulling te geven aan de factor arbeid en is hierop aanspreekbaar.

Projectvoorstellen die in de werkgroep arbeid worden besproken kunnen door ieder lid van de werkgroep worden ingebracht. Daarbij is het gewenst dat deze voorstellen vraaggestuurd zijn. Voor het indienen van projecten is een format ontwikkeld. Vanaf 2007 zullen de drie beleidsadviseurs van de vakbonden bij de eigen achterban van bestuurders en (kader) leden uit de sectoren inventariseren welke trends, ontwikkelingen en projecten op het terrein van arbeid zich lenen om (gezamenlijk) door de productschappen te worden opgepakt. Deze werkwijze moet bijdragen aan de beoogde vergroting van de betrokkenheid van vakbonden bij de productschappen en de hiermee samenhangende betere verankering van arbeid in de productschappen.

In principe wordt de projectuitvoering gezamenlijk gedaan door de beleidsadviseurs van vakbonden en de sociaal secretarissen van de schappen. Als bij een project externe kosten worden voorzien wordt dit op basis van een aanvullend projectvoorstel aan de betreffende productschappen voorgelegd

Tenslotte dient jaarlijks een evaluatie te worden opgesteld over het project verankering arbeid en de uitgevoerde projecten en activiteiten.

4.2 *Sectoranalyse*

De wens voor een interproductschappelijk project gericht op het verkrijgen van goede en complete gegevens over een aantal sociaal economische kerngegevens in de verschillende agrifoodsectoren is bij vakbonden al lange tijd aanwezig.

Productschappen beschikken over heel veel gegevens van de sectoren maar informatie over basale sociaal economische kerngegevens is beperkt aanwezig en niet goed onderling vergelijkbaar. "Schappen weten precies hoeveel kilo's, liters en dieren er worden geproduceerd en er zijn in Nederland maar kunnen niet aangeven hoeveel werknemers er werkzaam zijn in de verschillende sector" is een uitspraak die (in meerdere vormen) wordt geuit.

Dit project richt zich op het verkrijgen van kerngegevens en het analyseren ervan. Op basis van (trend)analyse kunnen nieuwe beleidsvoorstellen worden ontwikkeld en onderbouwd. Vanuit het Productschap Tuinbouw is de opdracht aangenomen om voor de diverse productschapsectoren een aantal sectoranalyses uit te voeren. Deze eerste gezamenlijke inventarisatie en analyse richt zich op kerngegevens over werkgelegenheid, aantal bedrijven en economische kerngegevens, informatie die in openbare bronnen opgeslagen ligt (CBS, LISA, LEI/DLO). De werkgroep stelt voor in 2007 een verdieping cq uitbreiding van dit project uit te voeren. Deze verdieping cq uitbreiding richt zich op een aantal niet in openbare bronnen beschikbare kerngegevens, die wel van belang worden geacht. Zoals scholingsvraag en -behoefte, knelpunten op de arbeidsmarkt, leeftijdopbouw en inleendarbeit e.d. De tussenrapportage over deze activiteit komt begin 2007 beschikbaar. In bijlage 3 is het projectvoorstel opgenomen.

Uitgangspunt voor dit project is dat sociaal secretarissen en beleidsadviseurs in belangrijke mate de uitvoering van dit project in eigen beheer tot stand brengen. Voor een deel van de realisatie van de beoogde verdieping cq verbreding in 2007 wordt de inzet van derden voorzien. Hiervoor wordt te zijner tijd een begroting voorgelegd aan de participerende schappen.

Voorstel

De Werkgroep Verankering Arbeid is unaniem van mening dat uitvoeren van dit projectvoorstel van belang is en merkt op dat dit project resultaten oplevert waar grote behoefte aan is bij vakbonden en productschappen. De werkgroep geeft aan dat het uitgangspunt van dit project is dat alle schappen hierbij betrokken zijn. Er is een breed draagvlak en het kan voor een belangrijk deel met beschikbare menskracht en expertise worden uitgevoerd. Op basis van ervaring dient voor de 'verdiepingslag' rekening te worden gehouden met externe kosten ter grootte van ca 3000 euro per sector/branche.

4.3 Levensfasegericht personeelbeleid

De arbeidsmarkt in Nederland verandert. Een open deur voor iedereen die er een beetje bij betrokken is. Voor ondernemers, werkenden en werkzoekenden. De samenstelling van de beroepsbevolking laat zien dat er meer ouderen en minder jongeren komen. Vergrijzing en ontgroening gaan hand in hand en als het even tegenzit, versterken deze twee tendensen elkaar. Enkele jaren geleden hebben vijf productschappen een brochure uitgebracht onder titel groen grijsbeleid. Een informatieve brochure waarin bij diverse functies in de sectoren is nagegaan hoe in de praktijk groen en grijs samen op kunnen gaan. Deze brochure is aangeboden aan de toenmalige voorzitter van de SER de heer H. Wijffels.

De actualiteitswaarde van het thema levensfasegericht personeelsbeleid is de laatste jaren toegenomen. Op de 'markt' is een serie aan instrumenten en oplossingen beschikbaar die zouden moeten leiden tot het gewenste effect: een hoge arbeidsparticipatie. Duidelijk is echter eveneens dat levensfasegericht personeelsbeleid maatwerk is en geen confectie. De agro-, tuinbouw- en foodsectoren met tienduizenden bedrijven en honderdduizenden werknemers hebben belang bij inzicht in de aard van de knelpunten en de mogelijke oplossingen op het terrein van levensfasebeleid in de sectoren. Zie ook gespreksnotitie, die als bijlage 4 is toegevoegd.

Voorstel

De Werkgroep Verankering Arbeid stelt voor om vanuit ieder productschap een instrument op het terrein van levensfasegericht personeelsbeleid toe te passen en uit te voeren. Hiervoor zijn beschikbaar de Leeftijdsspiegel opgesteld door de werkgeversvereniging AWWN en andere instrumenten van organisaties als IVA, Expertisecentrum Leeftijd en QIDOS. Alle instrumenten bieden aanknopingspunten om waar nodig (verdere) acties in gang te zetten. Een effectief levensfasegericht personeelsbeleid is een zaak van lange adem. Tijdig beginnen is belangrijk. De werkgroep stelt voor dat per productschap bij een vijftal bedrijven een instrument wordt ingezet en uitgewerkt. Het uitvoeren van deze activiteit kan voor een deel in 'eigen beheer' (vakbonden en sociaal secretarissen) worden uitgevoerd.

De resultaten zullen worden verwerkt in een geanonimiseerd rapport. In dit rapport worden de resultaten uitgewerkt en geanalyseerd en worden conclusies en aanbevelingen gedaan.

4.4 Ontwikkeling Arbocatalogus en Arbo oplossingenboek

4.4.1 Ontwikkeling Arbocatalogus

Nagenoeg alle productschappen hebben projecten en activiteiten op het terrein van arbeidsomstandigheden. Zie hiervoor het bijgevoegde overzicht met activiteiten en projecten (bijlage 2). De productschappen beschikken mede hierdoor over kennis van de arbeidsomstandigheden in de diverse sectoren en hebben ervaring met het uitvoeren van projecten op het terrein van arbeidsomstandigheden. Door deze kennis en ervaring zijn de productschappen voor de overheid, vooral het ministerie van SZW en de Arbeidsinspectie, een gespreks- en overlegpartner op dit terrein. Dit omdat productschappen paritair zijn samengesteld en er sprake is van een sectorale benadering.

Per 1 januari 2007 is de nieuwe Arbo-wet van kracht. Kern van deze nieuwe wet is dat sociale partners meer verantwoordelijkheid krijgen om op sectorniveau afspraken te maken over arbeidsomstandigheden. Sociale partners kunnen in een zogenaamde Arbocatalogus vast leggen en beschrijven wat het niveau is waaraan de sector zich dient te houden. De overheid formuleert het doel (de wat vraag) en sociale partners werken de hoe vraag uit. Door de verlaging van de administratieve lastendruk houdt dit voor de sectoren een belangrijke kostenbesparing in. Vanuit de overheid is een overgangstermijn van drie jaar geformuleerd. Sectoren die na deze drie jaar het opstellen van een Arbocatalogus niet ter hand hebben genomen, zullen door de Arbeidsinspectie worden gehandhaafd op basis van de huidige wet en regelgeving. In voorlichtingsbijeenkomsten door VNO/NCW en SZW is aangegeven dat er voor sectoren een duidelijke kans ligt om de eigen verantwoordelijkheid op te pakken. (zie bijlage 5) De Arbeidsinspectie (AI) zal zich in toekomst meer nadrukkelijk richten op de achterblijvers. Deze nieuwe manier van inspecteren (zacht waar het kan, hard waar het moet) wordt in het komende jaar al toegepast bij diverse sector-inspectieprojecten van de AI.

Voorstel

De Werkgroep Verankering Arbeid stelt voor om alle (interproductschappelijke) lopende projecten op het gebied van de arbeidsomstandigheden te continueren en de bestaande instrumenten waar nodig te actualiseren (bv de digitale vorm van de risico-inventarisatie en – evaluatie (DiGi RI&E)). De werkgroep stelt voor om de mogelijkheden te onderzoeken voor het ontwikkelen van een Agrifood Arbo-catalogus format. Een format waarin enerzijds bestaande deelinstrumenten kunnen worden ingepast en anderzijds naast een algemeen Agrifood deel, ruimte is om sectorspecifieke zaken op te nemen.

De leden van de werkgroep hebben afgesproken activiteiten en projecten op het terrein van arbeidsomstandigheden aan de Werkgroep Verankering Arbeid ter kennis te brengen, dit om de mogelijkheden van samenwerking te bezien.

4.4.2 Arbo oplossingenboek

Medio 2006 heeft STIGAS/Colland bij een viertal productschappen, zijnde PT, HPA, PVE en PZ een subsidieverzoek ingediend voor medefinanciering aan een te ontwikkelen arbo-oplossingenboek. Dit arbo-oplossingenboek dient te worden beschouwd als de opstap naar een Arbocatalogus. De betrokken sociaal secretarissen hebben een advies opgesteld ten behoeve van het secretarissen overleg. Zie voor subsidieverzoek en advies bijlage 6. Drie productschappen hebben in principe positief gereageerd op dit subsidieverzoek. Bij PT is dit subsidieverzoek nog in behandeling.

Het project levert een blauwdruk op voor arbo-catalogi. Betrokken productschappen kijken hierbij eveneens naar het nu lopende project Stof Pak't aan. Voor stof en de aanpak ervan kan evenals voor andere sectorale arbo-knelpunten een arbo-catalogus worden opgesteld.

Voorstel

De Werkgroep Verankering Arbeid is van mening dat betrokkenheid bij een dergelijk project bij draagt aan de kennisontwikkeling op het terrein van arbeidsomstandigheden, de uitkomsten van belang zijn voor primaire sectoren maar tevens voor andere schakels in de keten en deze aanpak ook voor andere arbo-risico's kan worden gehanteerd. De werkgroep wacht de uitkomst van de behandeling van dit subsidieverzoek aan de vier genoemde productschappen af.

4.5 Nieuwsbrief arbeid

Communicatie over wat een productschap doet is van belang. Vastgesteld kan worden dat de achterban van bestuurders en (kader)leden van de vakbonden matig tot slecht zijn geïnformeerd over de activiteiten, projecten en ontwikkelingen bij de productschappen in zijn algemeenheid en arbeid in het bijzonder. Meerdere schappen brengen algemene nieuwsbrieven uit (e-mail berichten, weekoverzichten of bulletins). Enkele brengen periodiek een krant uit voor de werknemers in een specifieke sector(Tok Line en Werkvloer). Ten slotte wordt door de afdeling arbeid van de Akkerbouwproductschappen en MVO de Nieuwsbrief Arbeid uitgebracht. De Nieuwsbrief Arbeid is een twee maandelijks elektronisch nieuwsbulletin voor bestuurder en (kader)leden van de

vakbonden over projecten en activiteiten bij en van de productschappen aangevuld met korte nieuwsberichten op het terrein van arbeid uit vakbladen. (bijlage 7)

Vanuit de drie commissies onder het Productschap Dranken is aangegeven dat er belangstelling is om aan te haken bij deze nieuwsbrief.

De ervaringen vanuit HPA/MVO met deze nieuwsbrief zijn positief. Een onlangs uitgevoerde enquête onderstreept dit. De totstandkoming gebeurt geheel in eigen beheer. De uitvoeringskosten zijn dan ook minimaal. Opschaling en uitbreiding van de Nieuwsbrief arbeid naar meerdere schappen en sectoren is relatief gemakkelijk te realiseren.

Voorstel

De Werkgroep verankering arbeid stelt voor dit project met een positief advies aan de besturen en sociale commissies van de onderscheiden productschappen voor te leggen. Op basis van de reacties en besluiten wordt door de afdeling Arbeid van HPA/MVO een aangepaste werkwijze voor de redactie en uitvoering opgesteld. Op korte termijn kan deze opschaling en uitbreiding in 2007 worden gerealiseerd.

4.6 Cao naleving

Veel sectoren binnen de productschappen vallen onder een algemeen verbindend verklaarde bedrijfstak-, concern- of bedrijfs-CAO.

Bij werkgevers en werknemers is vaak onduidelijkheid over de CAO. Begrippen als algemeen verbindendverklaring en de juridische status van een CAO zijn vaak onbekend. Ook is er veel onbekendheid met de inhoud van de CAO.

Het doel van dit project is het onder de aandacht brengen van de feitelijke inhoud van de CAO bij alle betrokkenen.

Hiermede wordt bereikt dat concurrentie tussen bedrijven ten aanzien van arbeidsvoorwaarden vanaf minimaal het CAO niveau gebeurt. De naleving van de CAO wordt bevorderd. Ten slotte wordt de kennis over de CAO en de toepassing bij werkgevers en werknemers die onder de CAO vallen vergroot.

Het plan van aanpak voor dit project omvat zeven onderdelen:

- instellen projectgroep;
- uit (laten) voeren van inventarisatie, gericht op het in beeld brengen van de knelpunten;
- communicatieplan opstellen gericht op het naleven van de CAO;
- uitvoeren van communicatieplan, zoals CAO-krant en/of folders;
- organiseren en uitvoeren van (regionale) bijeenkomsten met personeelsfunctionarissen en werknemers over onder meer de inhoud en het doel van het project;
- ontwikkelen van een website ten behoeve van dit project;
- inrichten van digitaal meldpunt CAO-naleving. Een meldpunt waar anoniem niet-naleving kan worden gemeld zodat werkgevers- en werknemersorganisaties deze meldingen kunnen behandelen.

Kern van dit project is voorlichting en communicatie en daarnaast registratie. De inhoud van de CAO, de feitelijke naleving en behandeling van klachten is en blijft een zaak van de private organisaties van de sociale partners.

Voorstel

Door enkele sectoren wordt het belang van dit project onderkend. Het Productschap Zuivel laat op verzoek van de sociale partners door een extern bureau een inventarisatie uitvoeren naar de naleving van de CAO kaaspakhuizen. Sociale partners in de vlees- en vleeswarenbedrijven erkennen dat naleving van de CAO een punt van aandacht is. De werkgroep verankering heeft vastgesteld dat er op dit moment geen aanleiding en draagvlak is voor een interproductschappelijke samenwerking op dit project.

Afgesproken is dat vanuit een schap wordt nagegaan of er binnen de betreffende sectoren draagvlak is voor het uitvoeren van een pilotproject CAO naleving.

De Werkgroep Verankering Arbeid zal de uitvoering en voortgang van het project volgen en hierover rapporteren aan de productschappen.

4.7 Open grenzen

In Europa kennen we open grenzen. Door de uitbreiding van de EU gaan nieuwe arbeidsmarkten open en worden deze toegankelijk. De agrarische sectoren kennen een aantal sectoren waar sprake is van arbeidsintensief werk, waarbij het arbeidsaanbod onder andere door de (groei)seizoenen sterk en veelvuldig fluctueert. De inzet van uitzendwerk wordt al jaren lang gebruikt om te zorgen voor de gewenste flexibiliteit. Deze gewenste flexibiliteit is in praktijk vaak moeilijk te realiseren door onder meer imago en zwaarte van het werk. De inzet van arbeidskrachten uit nieuwe lidstaten geeft nieuwe mogelijkheden.

In bijlage 8 is het praatstuk 'open grenzen' opgenomen.

Naast de in het praatstuk genoemde activiteiten en initiatieven is de positie van en voor veel arbeidskrachten vanuit nieuwe lidstaten onduidelijk.

Arbeidskrachten vanuit nieuwe lidstaten kunnen nergens terecht met vragen over hun arbeidsvoorwaarden. Vergelijkbaar aan het project CAO-naleving, kan er ook hier regelmatig sprake zijn van niet naleving van de cao en dus van oneerlijke concurrentie.

Tewerkstelling van werkkrachten vanuit nieuwe lidstaten is met name aan de orde in de vlees- en tuinbouwsectoren.

Om werknemer vanuit nieuwe lidstaten te informeren over de van toepassing zijnde arbeidsvoorwaarden is de taal een belangrijk obstakel.

Kern van de aanpak zal het opzetten van een informatiepunt zijn, waar Poolse werknemers in de eigen taal te woord worden gestaan en de weg kan worden gewezen in Nederland en het systeem van arbeidsverhoudingen.

Op het moment dat kennis en informatie ontoereikend is om bepaalde problemen op te lossen is het informatiepunt in staat de betreffende werknemer door te verwijzen naar partijen die daarbij dienstig zijn, zoals bijvoorbeeld vakorganisaties, uitkeringsinstanties, arbeidsinspectie e.d.

Voorstel

De Werkgroep verankering arbeid stelt vast dat dit project voor een aantal sectoren van belang is. Een interproductschappelijke aanpak is mogelijk tussen enkele specifieke schappen.

Voorgesteld wordt dat door een aantal schappen onderzocht wordt of er draagvlak is voor dit project. De out of pocket kosten bij dit project hebben betrekking op de beschikbaarheid van een telefoon en iemand die de Poolse taal spreekt. Sociale partners beantwoorden de vragen en handelen deze af. Naast deze pilot stelt de werkgroep voor dat schappen nagaan of en zo ja welke andere initiatieven, zoals genoemd in de notitie open grenzen, kunnen worden opgepakt en uitgevoerd.

4.8 Tijdbesteding beleidsadviseurs

Voor de uitvoering van het project verankering arbeid is het van belang dat er op hoofdlijnen inzicht bestaat op de beoogde tijdbesteding van de aan te stellen beleidsadviseurs.

In hoofdstuk 2 zijn bij de (sub)doelen van het project verankering arbeid een aantal taakgebieden aangegeven.

De tijdsbesteding van iedere beleidsadviseurs is te verdelen in de volgende taken:

- interne ondersteuning

* op basis van kennis en expertise geven van (inhoudelijke) ondersteuning aan vakbondsbestuurders en kaderleden in besturen productschappen;

* zorgdragen voor de coördinatie en afstemming van (bestuurlijke) inzet vakbonden binnen de productschappen;

* vergroten van bekendheid met en over de productschappen binnen de vakbonden.

- inzet bij projecten

* betrokkenheid bij de diverse stadia van projecten en (beleids)voorstellen wat betreft formulering, besluitvorming en uitvoering (inclusief communicatie);

* betrokkenheid bij productschap specifieke projecten;

* betrokkenheid bij interproductschappelijke projecten op basis van Werkplan arbeid.

- overhead

* onder meer interne werkbegeleiding en werkoverleg, rapportage en urenverantwoording.

Tabel 1

Tijdsbesteding beleidsadviseur	Urenverdeling ^{x)}	Procentuele verdeling	Not out of pocket kosten projecten ^{xx)}
Interne ondersteuning	640	40	
Project ondersteuning			
* productschap specifieke projecten	120	7,5	
* op basis Werkplan arbeid	680	42,5	
4.2 Sectoranalyses	240	15	35.280
4.3 Leefwijsbewust personeelbeleid	160	10	23.520
4.4 Arbo oplossingenboek	80	5	11.760
4.5 Nieuwe arbo wet en ontwikkeling Arbo-catalogus	80	5	11.760
4.6 Nieuwsbrief arbeid	40	2,5	5.880
4.7 Cao naleving	40	2,5	5.880
4.8 Open grenzen	40	2,5	5.880
Overhead	160	10	
totaal	1600	100	99.960 ^{xxx)}

x) bij de urenverdeling is uitgegaan van 1600 uur per jaar

xx) vakbonden hanteren voor hun inzet op projectbasis een (all in) uurtarief van € 147 per uur

xxx) doorberekening van not out of pocket kosten projecten, uitgaande van inzet vakbonden op projectbasis bij projecten van Werkplan arbeid

5. Besprekingsadvies

De Werkgroep Verankering Arbeid stelt voor dit werkplan arbeid 2007 ter advisering en vaststelling voor te leggen aan de respectievelijke advies- en besluitvormende organen van het productschap. De werkgroep gaat er vanuit dat begin maart 2007 de benodigde bestuurlijke behandeling is afgerond. Het is van belang dat de uitkomsten ter kennis worden gebracht van de werkgroep. In de werkgroep worden vervolgens afspraken gemaakt over de uitvoering van die projecten waarop samengewerkt gaat worden.

Het uitgangspunt is dat daar waar mogelijk de uitvoering gebeurt in eigen beheer, met andere woorden door de beschikbare menskracht (o.a. sociaal secretarissen en adviseurs vakbonden). Bij een enkel project worden externe kosten voorzien. Hiervoor wordt een apart voorstel aan de betreffende schappen voorgelegd. De eigen kosten en inzet van uren vanuit de productschappen worden bijgehouden en onderling zoveel mogelijk met gesloten beurzen verrekend. De inzet bij de projecten vanuit de vakbonden gebeurt door de begin 2007 te benoemen beleidsadviseurs in het kader van het project verankering arbeid.

Zoals aangegeven nemen deze beleidsadviseurs het initiatief om in de eerste helft van 2007 een (vakbondsbrede) beleidsvisie 2007-2010 voor de agrifoodsectoren op te stellen.

Voor de nadere taakinvulling en werkwijze van deze beleidsadviseurs zullen de vakbonden in 2007 een notitie opstellen ten behoeve van de werkgroep.

De werkgroep gaat er van uit dat deze planning haalbaar is en dat diverse projecten op het terrein van arbeid in 2007 na goedkeuring voortvarend ter hand worden genomen.

Dit werkplan arbeid 2007 beoogt arbeid beter en verder te verankeren bij de vakbonden en binnen de productschappen, dit vooral door het uitvoeren van concrete projecten, waarvan de uitvoering wordt ondersteund door de werknemers- en werkgevers(organisaties) binnen de onderscheiden productschappen.

Den Haag, 25 januari 2007

Ref:cl

Bijlagen

Bijlage 1

Samenstelling Werkgroep Verankering Arbeid

- Jan Gijsen (voorzitter)	CNV BedrijvenBond
- Frans de Beer	FNV Bondgenoten
- Wilma Daams	FNV Bondgenoten
- Ineke van Oostveen	CNV BedrijvenBond
- Monique Mentjox	Productschap Tuinbouw
- Jos Jongerius	Productschappen Vee, Vlees en Eieren
- Willem Dijkhuizen	Productschappen Vee, Vlees en Eieren
- Henk van Hoeij	Productschap Zuivel
- Kees Lommers	Akkerbouwproductschappen
	Productschap Margarine, Vetten en Oliën
	Productschap Dranken
- Ronke Luns	Productschap Vis

Bijlage 2

Overzicht van projecten op het terrein van arbeid bij de productschappen

Bijlage 3

Projectvoorstel sectoranalyses 2007

Bijlage 4

Gespreksnotitie levensfasegericht personeelsbeleid

Bijlage 5

Arbo-catalogus nieuwe kansen? Verslag van VNO/NCW voorlichtingsbijeenkomst

Bijlage 6

Subsidieverzoek Stigas / Colland en advies van sociaal secretarissen aan secretarissen

Bijlage 7

Voorbeeld exemplaar Nieuwsbrief Arbeid

Bijlage 8

Praatstuk "Open grenzen"